Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (třetího senátu)

13. prosince 2016 *

„Společná zahraniční a bezpečnostní politika — Omezující opatření namířená proti některým osobám a subjektům spojeným s Usámou bin Ládinem, sítí Al-Kajdá a Talibanem — Nařízení (ES) č. 881/2002 — Zmrazení finančních prostředků a hospodářských zdrojů osoby zařazené na seznam vypracovaný orgánem Organizace spojených národů — Zařazení jména této osoby na seznam uvedený v příloze I nařízení (ES) č. 881/2002 — Žaloba na neplatnost — Přiměřená lhůta — Povinnost ověřit a odůvodnit opodstatněnost uváděných důvodů — Soudní přezkum“

Ve věci T–248/13,

Mohammed Al-Ghabra, s bydlištěm v Londýně (Spojené království), zastoupenému E. Grievesem, barrister, a J. Careym, solicitor,

žalobce,

proti

Evropské komisi, původně zastoupené M. Konstantinidisem, T. Scharfem a F. Erlbacherem, dále M. Konstantinidisem a F. Erlbacherem, jako zmocněnci,

žalované,

podporované

Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska, původně zastoupeným S. Behzadi-Spencer a V. Kaye, dále S. Brandonem a nakonec C. Crane, jako zmocněnci, ve spolupráci s T. Eickem, QC,

a

Radou Evropské unie, zastoupenou J.-P. Hixem a E. Finnegan, jako zmocněnci,

vedlejšími účastníky řízení,

jejímž předmětem je návrh založený na článku 263 SFEU směřující jednak ke zrušení nařízení Komise (ES) č. 14/2007 ze dne 10. ledna 2007, kterým se po sedmdesáté čtvrté mění nařízení Rady (ES) č. 881/2002 o zavedení některých zvláštních omezujících opatření namířených proti některým osobám a subjektům spojeným s Usámou bin Ládinem, sítí Al-Kajdá a Talibanem a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 467/2001 (Úř. věst. 2007, L 6, s. 6), v rozsahu, v němž se týká žalobce, a jednak ke zrušení rozhodnutí Komise ze dne 6. března 2013, Ares (2013) 188023, kterým bylo potvrzeno ponechání žalobcova jména na seznamu osob a subjektů, kterých se týkají ustanovení nařízení Rady (ES) č. 881/2002 ze dne 27. května 2002 o zavedení některých zvláštních omezujících opatření namířených proti některým osobám a subjektům spojeným s Usámou bin Ládinem, sítí Al-Kajdá a Talibanem

* Jednací jazyk: angličtina.

a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 467/2001, kterým se zakazuje vývoz určitého zboží a služeb do Afghánistánu, zesiluje zákaz letů a rozšiřuje zmrazení prostředků a jiných finančních zdrojů afghánského Talibanu (Úř. věst. 2002, L 139, s. 9; Zvl. vyd. 18/01, s. 294),

TRIBUNÁL (třetí senát),

ve složení S. Papasavvas, předseda, E. Bieliūnas a I. S. Forrester (zpravodaj), soudci,

vedoucí soudní kanceláře: S. Spyropoulos, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 17. února 2016,

vydává tento

Rozsudek[1]

Skutečnosti předcházející sporu

1 Dne 12. prosince 2006 bylo na žádost Spojeného království Velké Británie a Severního Irska doplněno jméno žalobce Mohammeda Al-Ghabry na seznam Výboru pro sankce založeného rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1267 (1999) ze dne 15. října 1999 o situaci v Afghánistánu (dále jen „výbor pro sankce“ a „seznam výboru pro sankce“) jakožto osoby spojené s organizací Al-Kajdá.

2 Nařízením Komise (ES) č. 14/2007 ze dne 10. ledna 2007, kterým se po sedmdesáté čtvrté mění nařízení Rady (ES) č. 881/2002 o zavedení některých zvláštních omezujících opatření namířených proti některým osobám a subjektům spojeným s Usámou bin Ládinem, sítí Al-Kajdá a Talibanem a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 467/2001 (Úř. věst. 2007, L 6, s. 6, dále jen „napadené nařízení“), bylo jméno M. Al-Ghabry doplněno na seznam osob a subjektů, kterých se týká zmrazení prostředků a hospodářských zdrojů podle nařízení Rady (ES) č. 881/2002 ze dne 27. května 2002 o zavedení některých zvláštních omezujících opatření namířených proti některým osobám a subjektům spojeným s Usámou bin Ládinem, sítí Al-Kajdá a Talibanem a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 467/2001, kterým se zakazuje vývoz určitého zboží a služeb do Afghánistánu, zesiluje zákaz letů a rozšiřuje zmrazení prostředků a jiných finančních zdrojů afghánského Talibanu (Úř. věst. 2002, L 139, s. 9; Zvl. vyd. 18/01, s. 294) (dále jen „sporný seznam“).

3 Dopisem ze dne 12. června 2007 oznámilo ministerstvo zahraničních věcí a Commonwealthu Spojeného království Velké Británie a Severního Irska (United Kingdom Foreign and Commonwealth Office, dále jen „FCO“) žalobci, že Spojené království požádalo o zařazení jeho jména na seznam Výboru pro sankce. FCO mimo jiné žalobci poskytlo „kopii popisné zveřejnitelné části shrnutí odůvodnění“, kterým odůvodnilo tuto žádost, přičemž uvedlo, že „z důvodů národní bezpečnosti a s ohledem na citlivou povahu informaci by bylo úplné zveřejnění popisné části [odůvodnění] v rozporu s veřejným zájmem“.

4 Žalobce se dopisem ze dne 13. února 2009 obrátil na Evropskou komisi se žádostí o přezkum zařazení svého jména na sporný seznam, přičemž ve světle rozsudku ze dne 3. září 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise (C–402/05 P a C–415/05 P, dále jen „rozsudek Kadi I“, EU:C:2008:461) zpochybňoval legalitu tohoto zařazení.

1 — Jsou uvedeny pouze ty body tohoto rozsudku, jejichž zveřejnění považuje Tribunál za účelné.

5 Dopisem ze dne 8. května 2009 Komise vyrozuměla žalobce o tom, že nemá k dispozici shrnutí odůvodnění, které předcházelo zařazení jeho jména na seznam Výboru pro sankce (dále jen „shrnutí odůvodnění“), a že mu uvedené odůvodnění poskytne, jakmile je od uvedeného výboru obdrží.

6 Dne 10. května 2010 vyrozuměla Komise žalobce o shrnutí odůvodnění, které jí sdělil Výbor pro sankce, v němž se uvádělo:

„Mohammed Al-Ghabra […] byl zařazen [na seznam Výboru pro sankce] dne 12. prosince 2006 na základě bodu 1 a 2 rezoluce [Rady bezpečnosti Organizace spojených národů] 1617(2005) jakožto osoba spojená s organizací Al-Kajdá, Usámou bin Ládinem nebo Talibanem z důvodů „účasti na financování, plánování, podpoře, přípravě nebo provádění činů nebo jednání prostřednictvím organizací Al-Kajdá a Harakat ul-Mujahidin (HuM), ve spojení s nimi, pod jejich jménem, jejich jménem nebo na jejich podporu“ a dále z důvodu „náboru osob jejich jménem“.

Doplňující zpravodajské informace

Mohammed Al-Ghabra udržoval pravidelné styky s předními představiteli organizace Al-Kajdá. V roce 2002 se Mohammed Al-Ghabra setkal s Farajem Al-Libim, velitelem operací organizace Al-Kajdá.

Mohammed Al-Ghabra hrál klíčovou roli při radikalizaci muslimské mládeže ve Spojeném království jak prostřednictvím přímého kontaktu, tak i šířením extremistického obsahu. Po radikalizaci těchto osob je získal pro věc organizace Al-Kajdá, často napomáhal v jejich vycestování a díky síti udržovaných kontaktů umožňoval jejich přijetí do výcvikových táborů organizace Al-Kajdá. Některé z těchto osob se následně na území Spojeném království zapojily do plánování teroristických útoků, jež měly být provedeny v jiných zemích.

Mohammed Al-Ghabra rovněž poskytoval materiální a logistickou podporu organizaci Al-Kajdá a dalším organizacím, z nichž některé poskytovaly logistickou podporu organizaci Al-Kajdá. Organizoval vycestování do Pákistánu, aby rekrutům umožnil setkání s předními představiteli organizace Al-Kajdá a zvláštní teroristický výcvik. Řada z těchto osob se vrátila do Spojeného království, aby v něm ve prospěch organizace Al-Kajdá vyvíjela nelegální činnosti. Kromě toho Mohammed Al-Ghabra přímo napomáhal osobám, které se podílely na teroristické činnosti ve Spojeném království a dalších zemích, poskytováním finanční, logistické a materiální podpory. Rovněž napomáhal k vycestování osob usazených ve Spojeném království do Iráku, aby se mohly na území posledně uvedeného státu zapojit do bojových operací či podporovat ostatní bojovníky.

Mohammed Al-Ghabra udržoval úzké styky s organizací Harakat ul-Mujahidin/HuM […] a absolvoval teroristický výcvik ve výcvikovém táboře HuM. Organizace HuM vyslala M. Al-Ghabru do Spojeného království, v němž pro ni měl získávat finanční prostředky.

[…]“ [*neoficiální překlad*].

7 Dopisem ze dne 8. července 2010 žalobce zaslal Komisi připomínky, jimiž vyvracel tvrzení, jež byla vůči němu uvedena ve shrnutí odůvodnění Výboru pro sankce, a žádal, aby mu byly sděleny důkazy podpírající uvedené odůvodnění.

8 Dopisem ze dne 10. září 2010 Komise vyrozuměla žalobce o přijetí jeho dopisu a oznámila mu, že přezkoumá zařazení jeho jména na sporný seznam. Kromě toho žalobce upozornila na skutečnost, že na základě rezoluce Rady bezpečnosti Organizace spojených národů 1904 (2009) se může obrátit na mediátora Organizace spojených národů se žádostí o výmaz ze seznamu Výboru pro sankce.

9 Dopisem ze dne 18. ledna 2011 Komise předala Výboru pro sankce připomínky žalobce ze dne 8. července 2010 a požádala uvedený výbor o dodatečné informace týkající se důvodů pro zařazení jména žalobce na seznam uvedeného výboru.

10 Dopisem ze dne 22. března 2011 se žalobce opětovně obrátil na Komisi.

11 Dopisem ze dne 3. května 2011 Komise vyrozuměla žalobce o tom, že přezkoumává zařazení jeho jména na sporný seznam, a upozornila ho na skutečnost, že tento přezkum potrvá ještě několik měsíců, neboť dosud neobdržela odpovědi na své žádosti o upřesnění. Ve stejném dopise Komise opětovně žalobci doporučila, aby se obrátil se žádostí o výmaz na mediátora OSN.

12 Dopisem ze dne 28. června 2011 žalobce odpověděl Komisi v tom smyslu, že s ohledem na zásah do jeho soukromého života jsou průtahy spojené s přezkumem věci a přijetím konečného rozhodnutí nepřijatelné. Rovněž požádal o vysvětlení těchto průtahů.

13 Dopisem ze dne 26. srpna 2011 sdělil Výbor pro sankce Komisi dodatečné informace týkající se důvodů pro zařazení jména žalobce na seznam uvedeného výboru.

14 Komise dopisem ze dne 19. října 2011 vyrozuměla žalobce o tom, že stále probíhá přezkum zařazení jeho jména na sporný seznam. Rovněž uvedla skutečnost, že jí Výbor pro sankce poskytl „upřesňující“ dodatečné informace týkající se shrnutí odůvodnění Výboru pro sankce (dále jen „první doplnění odůvodnění“), v nichž se uvádí následující:

„Mohammed Al-Ghabra je jedním z předních extremistů, působí na území Spojeného království a je ve spojení s řadou předních extremistů. M. Al-Ghabra udržuje dlouhodobé pravidelné kontakty s předními představiteli organizace Al-Kajdá působícími v Pákistánu. V roce 2002 se setkal s velitelem operací organizace Al-Kajdá Farajem Al-Libim, vysokým velitelem organizace Al-Kajdá, který byl zatčen pákistánskými orgány v roce 2005 a jenž je v současnosti vězněn ve Spojených státech amerických. M. Al-Ghabra se zdržoval v bydlišti F. Al-Libiho po dobu jednoho týdne. M. Al-Ghabra udržoval rovněž pravidelný kontakt s řadou extremistů působících na území Spojeného království a podílel se na radikalizaci osob pobývajících ve Spojeném království prostřednictvím šíření extremistického obsahu.

M. Al-Ghabra udržoval úzké styky s militantním kašmírským uskupením Harakat Ul Mujahidin (HuM). Předpokládá se, že v roce 2002 M. Al-Ghabra podstoupil džihádistický výcvik ve výcvikovém táboře HuM v kašmírské Aze. Během svého pobytu v tomto táboře se M. Al-Ghabra naučil zacházet s útočnou puškou AK-47 a pistolemi. Rovněž se předpokládá, že měl v úmyslu zapojit se do bojů v Kašmíru, v čemž mu ovšem organizace HuM zabránila, neboť usilovala o návrat osob do Spojeného království, aby v něm získávaly finanční prostředky. M. Al-Ghabra se během pobytu v Pákistánu rovněž setkal s Haroonen Rashidem Aswatem, který byl následně zatčen a vyhoštěn do Spojeného království z důvodů zapojení do činností souvisejících s terorismem. R. Aswat je v současnosti vazebně zadržován ve Spojeném království za účelem vydání do Spojených států amerických z důvodu trestných činů terorismu. Přes zmrazení svého majetku M. Al-Ghabra udržuje nadále kontakty s extremisty a pokračuje v extremistických činnostech.

Od prosince 2009 M. Al-Ghabra připravoval teroristické útoky proti společnostem sídlícím ve Spojeném království, ovšem neměl dostatek zdrojů k jejich uskutečnění.

[…]“.

15 V témže dopise Komise upřesnila, že tyto informace byly sděleny žalobci, aby mohl předložit připomínky před přijetím rozhodnutí o přezkumu, což může učinit ve lhůtě do 11. listopadu 2011.

16 Dopisem ze dne 10. listopadu 2011 žalobce odpověděl Komisi, aby popřel nové informace, které proti němu byly uvedeny v prvním doplnění odůvodnění, jež z větší části považoval za informace „obdobné informacím uvedeným ve shrnutí odůvodnění Výboru pro sankce“ a požadoval jejich upřesnění a sdělení důkazů, o něž se uvedené informace opírají.

17 Dopisem ze dne 17. května 2012 sdělil Výbor pro sankce Komisi nové dodatečné informace týkající se důvodů pro zařazení jména žalobce na seznam uvedeného výboru.

18 Dopisem ze dne 29. května 2012 Komise vyrozuměla žalobce o tom, že stále probíhá přezkum zařazení jeho jména na sporný seznam. Rovněž jej aktuálně vyrozuměla o tom, že jí Výbor pro sankce poskytl nové „upřesňující“ dodatečné informace týkající se shrnutí odůvodnění Výboru pro sankce (dále jen „druhé doplnění odůvodnění“), v nichž se uvádí:

„V srpnu 2006 byl M. Al-Ghabra spatřen osobou, jejíž totožnost byla soudem Spojeného království anonymizována iniciálami AY, jak obstarává určité předměty, kterými byly videozáznamy oslavující mučedníky, s cílem doručit je k extremistům organizace Al-Kajdá v Pákistánu. Tyto videozáznamy mučedníků byly pořízeny osobami, které byly součástí extremistické sítě se sídlem ve Spojeném království, jež připravovaly řadu útoků namířených proti spojům osobní letecké dopravy odlétajícím ze Spojeného království. Tyto skutky navazovaly na řadu setkání těchto dvou osob v Jihoafrické republice v dubnu a květnu 2006, o nichž se předpokládá, že měly za cíl věnovat se otázkám islamistického extremismu.

AY byl zatčen a obžalován ze spolčení za účelem vraždy a přípravy teroristických činů, avšak trestní řízení bylo ukončeno s tím, že byl zproštěn obžaloby, přestože ostatní členové sítě byli shledáni vinnými a odsouzeni k trestům odnětí svobody za řadu trestných činů spočívajících ve spolčení za účelem vraždy, spolčení za účelem bombových útoků a přípravy teroristických trestných činů.

Po zproštění obžaloby byl AY podroben omezujícím opatřením na základě nařízeného soudního dohledu [‚control order‘] a i nadále se na něj vztahují protiteroristická opatření, která byla uložena ministerstvem vnitra Spojeného království na základě Terrorism Prevention and Investigation Measures Act 2011 [zákon o předcházení terorismu a vyšetřovacích opatření], neboť se má za to, že se lze důvodně domnívat, že se podílel na činnostech souvisejících s terorismem a že tato opatření jsou nezbytná k tomu, aby mu bylo zabráněno v opětovném zapojení se do těchto činností.“ [neoficiální překlad]

19 V témže dopise Komise upřesnila, že tyto informace byly sděleny žalobci, aby mohl předložit připomínky před přijetím rozhodnutí o přezkumu, což může učinit ve lhůtě do 15. června 2012.

20 Dopisy ze dne 20. června a 10. července 2012 žalobce odpověděl Komisi, aby popřel nové informace, které proti němu byly uvedeny ve druhém doplnění odůvodnění, přičemž mimo jiné zdůraznil, že postrádají důkazní sílu. Vzhledem ke značným průtahům rovněž požádal Komisi o dokončení přezkumu.

21 Komise v rozhodnutí Ares (2013) 188023 ze dne 6. března 2013, které bylo doručeno advokátům žalobce dne 11. března 2013 (dále jen „napadené rozhodnutí“), po přezkumu rozhodla o ponechání jména žalobce na sporném seznamu.

22 Komise v bodě 5 napadeného rozhodnutí uvedla, že informace obsažené ve shrnutí odůvodnění Výboru pro sankce společně s informacemi uvedenými v prvním a druhém doplnění odůvodnění Výboru pro sankce představují „úplné odůvodnění“ tohoto rozhodnutí.

23 Komise kromě toho v bodě 7 napadeného rozhodnutí uvedla, že „po zohlednění připomínek [žalobce], konzultaci Výboru pro sankce a zohlednění cílů zmrazení hospodářských zdrojů na základě nařízení č. 881/2002 má i nadále za to, že zařazení [jeho jména na sporný seznam] je důvodné“. V této souvislosti dále upřesnila, že „v připomínkách [žalobce] nepředložil důvody, na jejichž základě by bylo možné mít za to, že tvrzení uváděná v jeho neprospěch nejsou pravdivá, ani jakoukoli informaci na podporu [svých] protiargumentů“.

24 Komise rovněž v bodě 9 napadeného rozhodnutí uvedla, že kritérium, jež uplatnila stran důkazního břemene, bylo vymezeno Finančním akčním výborem (FATF) ve vysvětlující poznámce k jeho zvláštnímu doporučení č. III o financování terorismu, v níž se uvádí, že „zařazení [jména osoby na sporný seznam] musí být odůvodněno na základě skutečnosti nebo důvodného podezření či důvodné domněnky, na jejichž základě lze mít za to, že je tato osoba […] teroristou nebo že financuje terorismus nebo teroristickou organizaci“.

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení

25 Dne 23. dubna 2013 podal žalobce žádost o právní pomoc za účelem podání projednávané žaloby, která byla zapsána po číslem T-248/13 AJ.

26 Usnesením předsedy druhého senátu Tribunálu ze dne 10. října 2013 bylo žalobci přiznáno poskytnutí právní pomoci; k jeho zastupování byli určeni J. Carey a E. Grieves.

27 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 6. listopadu 2013 podal žalobce projednávanou žalobu.

28 Usnesením předsedy třetího senátu Tribunálu ze dne 20. května 2014 bylo Spojenému království a Radě Evropské unie povoleno vedlejší účastenství na podporu návrhových žádání Komise.

29 Na základě zprávy soudce zpravodaje Tribunál (třetí senát) rozhodl zahájit ústní část řízení a v rámci organizačních procesních opatření upravených článkem 89 jednacího řádu Tribunálu položil účastníkům písemné otázky a vyzval je, aby část z nich zodpověděli písemně před jednáním a ostatní na jednání.

30 Dne 29. ledna 2016 podal žalobce žádost o doplňující právní pomoc.

31 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na písemné i ústní otázky položené Tribunálem byly vyslechnuty na jednání konaném dne 17. února 2016.

32 Předseda třetího senátu Tribunálu částečně vyhověl žádosti o doplňující právní pomoc usnesením ze dne 20. dubna 2016.

33 Žalobce navrhuje, aby Tribunál:

— zrušil napadené nařízení v rozsahu, v němž se jej týká;

— zrušil napadené rozhodnutí;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

34 Komise navrhuje, aby Tribunál:

— odmítl žalobu jako nepřípustnou v rozsahu, v němž se domáhá zrušení napadeného nařízení;

— žalobu ve zbývající části zamítl jako neopodstatněnou;

— uložil žalobci náhradu nákladů řízení.

35 Spojené království navrhuje, aby Tribunál:

— odmítl žalobu jako nepřípustnou v rozsahu, v němž se domáhá zrušení napadeného nařízení;

— zamítl ostatní části žaloby jako neopodstatněné.

36 Rada navrhuje, aby Tribunál žalobu zamítl.

Právní otázky

K přípustnosti

37 Komise, podporovaná Spojeným královstvím a Radou, tvrdí, že projednávaná žaloba na neplatnost je zjevně opožděná, a proto nepřípustná v části, v níž se domáhá zrušení napadeného nařízení v rozsahu, v němž se týká žalobce.

38 Žalobce v této souvislosti nepřípustnost popírá.

39 Podle čl. 263 šestého pododstavce SFEU „[m]usí být žaloby upravené tímto článkem podány ve lhůtě dvou měsíců, podle okolností, ode dne vyhlášení příslušného aktu, ode dne jeho oznámení navrhovateli nebo ode dne, kdy se o něm navrhovatel dozvěděl“.

40 V projednávaném případě nelze než konstatovat, že návrh na zrušení napadeného nařízení je zjevně opožděný bez ohledu na to, od které z událostí počala běžet lhůta pro podání žaloby. Pokud totiž tato lhůta počala běžet od vyhlášení napadeného nařízení v *Úředním věstníku Evropské unie*, postačí uvést, že projednávaná žaloba domáhající se zrušení byla podána více než šest let po tomto datu. Pokud uvedená lhůta počala běžet od data sdělení, které muselo být učiněno vůči dotčenému, nebo v případě neexistence takového sdělení ode dne, kdy se o něm dozvěděl (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. dubna 2013, Gbagbo a další v. Rada, C-478/11 P až C-482/11 P, EU:C:2013:258, body 55 až 59), je třeba uvést, že žalobce se o napadeném nařízení dozvěděl nejpozději dne 13. února 2009, což je den, kdy zaslal Komisi prostřednictvím svých advokátů žádost o přezkum zařazení svého jména na sporný seznam a napadl jeho zákonnost, kdežto žádost o právní pomoc, která předcházela podání projednávané žaloby, podal až dne 23. dubna 2013.

41 Žalobce kromě toho neprokázal ani netvrdil, že došlo k působení náhody nebo vyšší moci ve smyslu článku 45 statutu Soudního dvora Evropské unie, což by umožnilo, aby na jeho straně odpadla překážka spočívající v uplynutí lhůty pro podání žaloby na neplatnost napadeného nařízení.

42 Žalobce nicméně tvrdí, že Tribunál má „pravomoc zrušit napadené nařízení“, je-li „zjevně protiprávní“ od samého počátku z toho důvodu, že mu nebylo sděleno od prvního zařazení jeho jména na sporný seznam žádné odůvodnění. Žalobce, který poukazuje na to, že řízení před Tribunálem musí mít reálný, nikoli hypotetický základ, má za to, že se až do okamžiku, než mu byly sděleny veškeré důvody, které v jeho věci uplatňovala Komise, nemohl hájit ani podat Tribunálu žalobu na neplatnost.

43 V této souvislosti je třeba připomenout, že právo na účinnou soudní ochranu ani právo být vyslechnut není dotčeno striktním uplatňováním unijní právní úpravy týkající se procesních lhůt, která podle ustálené judikatury odpovídá požadavku právní jistoty a potřebě zamezit jakékoliv diskriminaci nebo svévolnému jednání při výkonu spravedlnosti (viz rozsudek ze dne 18. června 2015, Ipatau v. Rada, C-535/14 P, EU:C:2015:407, bod 14 a citovaná judikatura).

44 Kromě toho žalobci nic nebránilo v tom, aby podal žalobu na neplatnost napadeného nařízení před sdělením důvodů, na jejichž základě bylo jeho jméno zařazeno na sporný seznam, přičemž tato žaloba by byla založena právě na této neexistencí sdělení.

45 Z výše uvedeného vyplývá, že projednávanou žalobu je třeba zamítnout jako nepřípustnou v části, v níž směřuje proti napadenému nařízení v rozsahu, v němž se týká žalobce.

K věci samé

46 Na podporu své žaloby předkládá žalobce v podstatě pět žalobních důvodů, přičemž první vychází z porušení zásady přiměřené lhůty, druhý z porušení povinnosti, podle níž musí Komise sama náležitě posoudit otázku, zda žalobce splňuje kritéria pro ponechání jeho jména na sporném seznamu, třetí z porušení pravidel týkajících se důkazního břemene a provádění dokazování, čtvrtý z vad, jimiž je stiženo shrnutí odůvodnění, a pátý z porušení zásady proporcionality.

K prvnímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení zásady přiměřené lhůty

47 Žalobce tvrdí, že napadené rozhodnutí je protiprávní, neboť shrnutí odůvodnění Výboru pro sankce a první a druhé doplnění odůvodnění mu nebyly sděleny v přiměřené lhůtě po přijetí napadeného nařízení, a dále, že napadené rozhodnutí nebylo přijato v přiměřené lhůtě od okamžiku doručení jeho připomínek k tomuto sdělení, čímž bylo znemožněno, aby byla žaloba v takové lhůtě Tribunálu podána. Komise podle žalobce zejména způsobila neodůvodněné průtahy řízení sdělením nejprve prvního a poté druhého doplnění odůvodnění, což je v rozporu s judikaturou Soudního dvora, podle níž musí být sděleno veškeré odůvodnění „co nejrychleji“.

48 Komise, podporovaná Radou, tuto argumentaci popírá.

49 Stran toho, že žalobce vytýká Komisi, že mu nesdělila v přiměřené lhůtě po přijetí napadeného nařízení úplné znění shrnutí odůvodnění Výboru pro sankce, jakož i prvního a druhého doplnění odůvodnění, je pravda, že z bodů 348 a 349 rozsudku ze dne 3. září 2008, Kadi I (C–402/05 P a C–415/05 P, EU:C:2008:461) zejména vyplývá, že orgán Evropské unie, který rozhodl o zmrazení prostředků osoby za použití nařízení č. 881/2002, je v zájmu respektování práva na obhajobu, zejména práva dotčené osoby být vyslechnuta a jejího práva na účinný soudní přezkum, povinen sdělit jí skutečnosti svědčící v její neprospěch nebo jí přiznat právo se s nimi seznámit v přiměřené lhůtě po zavedení tohoto opatření.

50 V projednávané věci nicméně již bylo konstatováno, že žaloba na neplatnost původního rozhodnutí o zmrazení prostředků žalobce uvedeného v napadeném nařízení je nepřípustná. Protože jediným rozhodnutím, které může Tribunál platně přezkoumat, je rozhodnutí o přezkoumání, které bylo vydáno v rámci řízení, jež bylo zahájeno na základě žádosti o přezkoumání ze dne 13. února 2009, při posuzování přiměřenosti lhůty, v níž bylo vydáno toto posledně uvedené rozhodnutí, nelze zohlednit období před posledně uvedeným datem.

51 Stran období po 13. únoru 2009 se zdá, že Komise v projednávaném případě uplatnila postup, který byl zaveden po vyhlášení rozsudku ze dne 3. září 2008, Kadi I (C–402/05 P a C–415/05 P, EU:C:2008:461) právě s cílem zakotvit postup, který zaručuje dodržování práv na obhajobu zúčastněných osob. Tento postup byl následně ode dne 26. prosince 2009 upraven právním předpisem, jímž je nařízení Rady (EU) č. 1286/2009 ze dne 22. prosince 2009, kterým se mění nařízení (ES) č. 881/2002 (Úř. věst. 2009 L 346, s. 42). V případě tzv. „dřívějších zařazení“ na sporný seznam, a sice zařazení učiněných před 3. zářím 2008, tj. před vyhlášením uvedeného rozsudku, se postupuje podle ustanovení článku 7c nařízení č. 881/2002 v pozměněném znění.

52 Nejprve je třeba konstatovat, že v článku 7c nařízení č. 881/2002 ani v jiném znění ustanovení unijního práva není stanovena lhůta, v níž by muselo být přijato příslušným unijním orgánem rozhodnutí o přezkumu zařazení jména osoby na sporný seznam.

53 V takové situaci z judikatury Soudního dvora vyplývá, že „přiměřenost“ lhůty, v níž orgán přijal dotčený akt, musí být posouzena v závislosti na všech okolnostech vlastních každé věci, a zejména na významu sporu pro dotčenou osobu, složitosti věci, jakož i jednání dotčených účastníků řízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. února 2013, Přezkum Arango Jaramillo a další v. BEI, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, bod 28 a citovaná judikatura).

54 V projednávaném případě je jistě pravda, že Komise, jak se sama vyjádřila, sdělila žalobci doplnění odůvodnění pro zařazení jeho jména na sporný seznam až v okamžiku, kdy jí bylo předáno Výborem pro sankce.

55 Rovněž je pravda, že zvláštní okolnosti projednávaného případu uplatňované Komisí, zejména i) nutnost, aby unijní orgány sladily postup s dotčenými mezinárodními aktéry ohledně opatření, jež bylo třeba přijmout v zájmu dodržení zásad, které formuloval Soudní dvůr v rozsudku ze dne ze dne 3. září 2008, Kadi I (C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461), ii) nutnost, aby Komise předem obdržela shrnutí odůvodnění Výboru pro sankce, iii) zvláštní povaha a vlastnosti vyplývající z režimu mezinárodních sankcí dotčených v projednávaném případě, iv) zvláště citlivá povaha činností Výboru pro sankce a v) vysoký počet žádostí o přezkum, jež Komise musela projednávat po vyhlášení rozsudku ze dne ze dne 3. září 2008, Kadi I (C-402/05 P a C–415/05 P, EU:C:2008:461), částečně vysvětlují relativně dlouhou dobu řízení o přezkumu rozhodnutí týkajících se zařazení jmen dotčených osob na sporný seznam, jež probíhala v návaznosti na vyhlášení rozsudku ze dne ze dne 3. září 2008, Kadi I (C-402/05 P a C–415/05 P, EU:C:2008:461).

56 Skutečností však zůstává, že v projednávaném případě více než čtyřletá lhůta, která uběhla mezi podáním žádosti o přezkum dne 13. února 2009 a přijetím napadeného rozhodnutí dne 6. března 2013, značně překračuje lhůtu, kterou by bylo možné i při zohlednění veškerých výše uvedených konkrétních okolností považovat za „obvyklou“ pro řádné rozhodnutí v rámci takového řízení o přezkumu.

57 V této souvislosti je třeba uvést, že Tribunál v rozsudku ze dne 21. března 2014, Yusef v. Komise (T–306/10, EU:T:2014:141, bod 102), konstatoval, že je „nepřípustné“, aby Komise více než čtyři roky po vyhlášení rozsudku Kadi I (C–402/05 P a C–415/05 P, EU:C:2008:461) stále nebyla schopná splnit svou povinnost pečlivého a nestranného přezkumu v případě Hani El Sayyeda Elsebaie Yusefa, případně v rámci „účelné spolupráce“ s Výborem pro sankce. Rovněž je třeba uvést, že Tribunál v rozsudku ze dne 8. září 2015, Ministry of Energy of Iran v. Rada (T-564/12, EU:T:2015:599, body 71 a 72), který se týká jiného režimu mezinárodních sankcí, konstatoval, že lhůta odpovědi na připomínky žalobce přesahující patnáct měsíců je „zjevně nepřiměřená“.

58 Toto posouzení potvrzují i podstatně kratší délky trvání přezkumného řízení u jiných osob, jejichž jméno je zařazeno na sporný seznam a jež podaly žalobu u Tribunálu, třebaže se i v jejich případě uplatnily zvláštní okolnosti uvedené v bodě 55 výše. Jak totiž vyplývá z rozsudku ze dne 14. dubna 2015, Ayadi v. Komise (T–527/09 RENV, nezveřejněný, EU:T:2015:205), shrnutí odůvodnění Výboru pro sankce, které týkalo Chafiqa Ayadiho, bylo dotčenému sděleno dne 24. června 2009, Ch. Ayadi předložil připomínky dne 23. července 2009 a rozhodnutí ponechat po přezkumu jeho jméno na sporném seznamu bylo přijato dne 13. října 2009. Rovněž z rozsudku ze dne 28. října 2015, Al-Faqih a další v. Komise (T-134/11, nezveřejněný, napadený kasačním opravným prostředkem, EU:T:2015:812, bod 69), vyplývá, že přezkum situace dotčených žalobců proběhl do šesti měsíců.

59 To platí tím spíše s ohledem na to, že v případě žalobce se odůvodnění, které předcházelo zařazení jeho jména na konsolidovaný seznam Výboru pro sankce a jež Komise žalobci sdělila dne 10. května 2010, v zásadě shodovalo s odůvodněním, které mu bylo již dne 12. června 2007 sděleno orgány Spojeného království jakožto důkaz, kterým byla odůvodněna žádost tohoto členského státu o zařazení jména žalobce na seznam (viz bod 3 výše).

60 Komise ani vedlejší účastníci nepoukázali na žádnou další zvláštní okolnost, kterou by se vyznačoval případ žalobce a jež by mohla vysvětlit toto abnormálně dlouhé přezkumné řízení v jeho věci.

61 Za těchto okolností je třeba konstatovat porušení zásady přiměřené lhůty.

62 Porušení zásady přiměřené lhůty ovšem odůvodňuje zrušení rozhodnutí přijatého na konci správního řízení jen, pokud byla rovněž porušena práva obhajoby dotčené osoby. Pokud totiž není prokázáno, že nepřiměřeně dlouhá délka řízení ovlivnila možnost dotčených osob se účinně hájit, porušení zásady přiměřené lhůty nemá vliv na platnost správního řízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. září 2015, Ministry of Energy of Iran v. Rada, T–564/12, EU:T:2015:599, body 73 až 77; v tomto smyslu a obdobně viz rovněž rozsudek ze dne 21. září 2006, JCB Service v. Komise, C-167/04 P, EU:C:2006:594, body 72 a 73 a rozsudek ze dne 25. června 2010, Imperial Chemical Industries v. Komise, T-66/01, Sb. rozh., EU:T:2010:255, bod 109 a citovaná judikatura).

63 V projednávaném případě přitom nebylo prokázáno, a dokonce ani vážně poukazováno na to, že z důvodu nepřiměřeně dlouhé délky přezkumného řízení bylo žalobci konkrétně znemožněno, aby se mohl účinně obhajovat. V této souvislosti totiž žalobce v žalobní odpovědi pouze uvedl hypotetické úvahy, když tvrdil, že pokud je mu shrnutí odůvodnění Výboru pro sankce sděleno až několik let po uvedených událostech, jeho obhajoba je ztížena, protože důkazy v jeho prospěch již „nemusí“ být k dispozici nebo se jejich získání stane obtížnějším, s postupem doby „dojde“ ke zhoršení jeho paměti a klíčoví svědci „nemusí“ být již k dispozici nebo nebudou schopni předložit relevantní důkazy.

64 K odmítnutí argumentu žalobce, podle něhož překročením přiměřené lhůty byla porušena jeho práva na obhajobu a jeho právo na účinnou soudní ochranu tím, že z důvodu neexistence odůvodněného rozhodnutí nemohl podat u Tribunálu žalobu, stačí uvést, že ve Smlouvě o FEU je v článku 265 stanoven prostředek právní nápravy, jenž je konkrétně určen k řešení případů protiprávní absence jednání ze strany orgánu pomocí žaloby pro nečinnost. Kdykoli v období mezi 13. únorem 2009 a 6. březnem 2013 mohl tedy žalobce vyzvat Komisi, aby vyjmula jeho jméno ze sporného seznamu, a v případě její nečinnosti, která by překračovala dvouměsíční lhůtu stanovenou v článku 265 SFEU, podat žalobu pro nečinnost (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. března 2014, Yusef v. Komise, T-306/10, EU:T:2014:141, body 62, 63 a 68).

65 Ač není dotčeno právo žalobce domáhat se náhrady škody, kterou údajně utrpěl z důvodu opoždění na straně Komise při plnění jejích povinností, na základě článku 340 SFEU, žalobce se nemůže dovolávat předmětného opoždění k tomu, aby dosáhl zrušení napadeného opatření (v tomto smyslu a obdobně viz rozsudek ze dne 8. září 2015, Ministry of Energy of Iran v. Rada (T-564/12, EU:T:2015:599, bod 77).

66 Z výše uvedeného vyplývá, že porušením zásady přiměřené lhůty, které bylo konstatováno v projednávaném případě, nelze odůvodnit zrušení napadeného rozhodnutí, a proto musí být první žalobní důvod zamítnut jako neúčinný.

Ke druhému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení povinnosti Komise, podle níž musí sama náležitě posoudit, zda žalobce splňuje příslušná kritéria pro ponechání jeho jména na sporném seznamu.

67 Žalobce tvrdí, že napadené rozhodnutí je protiprávní, neboť Komise porušila povinnost, podle níž musí sama náležitě posoudit, zda žalobce splňuje příslušné kritéria pro ponechání jeho jména na sporném seznamu. Tento žalobní důvod se dělí na čtyři části.

– K první části druhého žalobního důvodu

68 V první části druhého žalobního důvodu žalobce vytýká s odkazem na bod 8 napadeného rozhodnutí Komisi, že neusilovala o to, aby od Výboru pro sankce či členského státu získala důkazy na podporu tvrzení, která byla proti němu použita. Za těchto podmínek Komise podle žalobce prováděla pouze formální a zdánlivý přezkum, neboť se omezila pouze na převzetí shrnutí odůvodnění poskytnutého Výborem pro sankce a údajné zohlednění připomínek žalobce je pouze zdánlivé. Žalobce se v tomto smyslu opírá o konstatování Tribunálu uvedená v rozsudku ze dne 21. března 2014, Yusef v. Komise, T-306/10, EU:T:2014:141, body 103 a 104). Žalobce vnímá roli Komise tak, že nikdy ze sporného seznamu nevyjme jméno osoby v rozporu s posouzením Výboru pro sankce. Komise tím, že pouze přebírá seznam uvedeného výboru a odmítá vyžadovat a kriticky hodnotit důkazy, z nichž tento seznam vychází, a tím, že za účelem takového kritického hodnocení odkazuje na rozhodnutí Tribunálu, rezignovala podle žalobce na svou stěžejní povinnost, podle níž má sama Komise posuzovat opodstatněnost zařazení na sporný seznam.

69 Při odpovědi na argumentaci žalobce je třeba zohlednit veškeré úvahy, jež Soudní dvůr uvedl v bodech 104 až 134 rozsudku ze dne 18. července 2013, Komise a další v. Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P a C–595/10 P, dále jen „rozsudek Kadi II“, EU:C:2013:518) a které se týkají povinností, které mají na jedné straně příslušné unijní orgány, v projednávaném případě Komise, v rámci řízení o zařazení jména subjektu, osoby nebo organizace na sporný seznam nebo o jeho ponechání po přezkumu na uvedeném seznamu, a na straně druhé unijní soud při přezkumu legality správního rozhodnutí, které je přijato v rámci uvedeného řízení.

70 Z těchto konstatování vyplývá, že dodržení práv na obhajobu a práva na účinnou soudní ochranu a v projednávané věci i dodržení zásady řádné správy vyžaduje, aby příslušný unijní orgán sdělil dotyčné osobě shrnutí odůvodnění poskytnuté Výborem pro sankce, o které se opírá rozhodnutí o zařazení nebo ponechání jména uvedené osoby na sporném seznamu, aby této osobě umožnil vyjádřit se účinným způsobem k tomuto shrnutí a s pečlivostí a nestranně přezkoumal opodstatněnost uplatňovaných důvodů ve světle vyjádření a důkazů případně předložených touto osobou, které svědčí v její prospěch (rozsudek ze dne 18. července 2013, Kadi II, C–584/10 P, C–593/10 P a C–595/10 P, EU:C:2013:518), bod 135).

71 Dodržování uvedených práv a uvedené zásady implikuje, že v případě soudního sporu bude unijní soud zejména zkoumat, zda důvody uplatňované ve shrnutí odůvodnění poskytnutém Výborem pro sankce jsou dostatečně přesné a konkrétní, a případně zda byla ve světle sdělených informací prokázána věcná správnost skutečností odpovídajících danému důvodu (rozsudek ze dne 18. července 2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P a C–595/10 P, EU:C:2013:518), bod 136).

72 Naopak skutečnost, že příslušný unijní orgán odepřel dotyčné osobě a posléze unijnímu soudu přístup k informacím nebo důkazům souvisejícím se shrnutím odůvodnění, o něž se opírá dotčené rozhodnutí a měl je k dispozici pouze Výbor pro sankce nebo dotyčný člen OSN, nezakládá jako taková porušení těchto práv a uvedené zásady. V takové situaci však unijní soud, který má zkoumat, zda jsou důvody obsažené ve shrnutí poskytnutém Výborem pro sankce opodstatněné fakty, a to s přihlédnutím k vyjádření a důkazům případně předloženým dotyčnou osobou, které svědčí v její prospěch, jakož i k odpovědi příslušného unijního orgánu na toto vyjádření, nebude mít k dispozici doplňující informace nebo důkazy. Není-li schopen rozhodnout o opodstatněnosti těchto důvodů, nemohou tyto důvody tedy sloužit jako základ pro napadené rozhodnutí o zařazení jména na dotčený seznam (rozsudek ze dne 18. července 2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 137).

73 S ohledem na tuto rekapitulaci a ve světle těchto zásad je třeba první část druhého žalobního důvodu odmítnout jako neopodstatněnou. Z bodu 107 rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518) zejména vyplývá, že Komise musí přijmout své rozhodnutí na základě shrnutí odůvodnění poskytnutého Výborem pro sankce, a že naopak

v tomto stádiu se nepočítá s tím, že by uvedený výbor automaticky zpřístupnil Komisi pro účely přijetí posledně uvedeného rozhodnutí kromě tohoto shrnutí odůvodnění i jiné informace. Kromě toho z bodu 108 rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518) vyplývá, že Soudní dvůr přezkoumal a potvrdil, či přinejmenším nijak nekritizoval řízení, které je v této souvislosti stanoveno článkem 7c nařízení č. 881/2002 ve znění nařízení č. 1286/2009 a v jehož rámci se odkazuje „výlučně“ na sdělení shrnutí odůvodnění, které poskytl Výbor pro sankce, dotčené osobě.

74 Je jistě pravda, že Soudní dvůr v bodech 114 a 115 rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518) upřesnil, že Komisi přísluší na základě její povinnosti důsledně a nestranně přezkoumat opodstatněnost uváděných důvodů, aby vyhodnotila, zejména s přihlédnutím k obsahu připomínek uváděných dotčenou osobou, potřebu požádat Výbor o sankce o spolupráci za účelem získání dalších informací nebo důkazů.

75 Ovšem, jak vyplývá z bodů 2 až 4 napadeného rozhodnutí, přesně tento postup byl v projednávané věci dodržen, neboť uvedeným rozhodnutím Komise rozhodla o ponechání jména žalobce na sporném seznamu po té, co sdělila jeho připomínky Výboru pro sankce, dvakrát požádala tento výbor o spolupráci, aby mu umožnila odpovědět na tyto připomínky a následně obdržela informace nebo dodatečné důkazy v podobě prvního a druhého doplnění odůvodnění (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 115). Je rovněž nesporné, že Komise sdělila žalobci odůvodnění a první a druhé doplnění odůvodnění poskytnuté Výborem pro sankce, na jejichž základě došlo k nové výměně připomínek mezi žalobcem a Komisí.

76 Komisi naopak v projednávané věci nelze pouze na základě bodu 114 rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518) vytýkat, že od Výboru pro sankce během správního řízení, které vedlo k přijetí napadeného rozhodnutí, nezískala označení informací nebo důkazů na podporu tvrzení použitých proti žalobci, a skutečnost, že v důsledku toho provedla „pouze formální a zdánlivý“ přezkum opodstatněnosti uváděných důvodů ve světle připomínek dotčené osoby ke shrnutí odůvodnění.

77 V této souvislosti je třeba připomenout, že ve věci, která vedla k vydání rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518), a na rozdíl od skutečností v projednávané věci, Komise předem nepožádala Výbor pro sankce nebo členský stát určení o jakékoli informace nebo důkazy, které by mohly podpořit tvrzení použitá proti Yassinovi Abdullahu Kadimu v odůvodnění poskytnutém uvedeným Výborem pro sankce. Soudní dvůr ovšem nepotvrdil zrušení sporného nařízení z tohoto důvodu, ale na základě toho, že v rámci soudního přezkumu legality tohoto nařízení, který sám prováděl, měl za to, že žádné z uvedených tvrzení nemůže odůvodnit, aby na unijní úrovni byla přijata omezující opatření vůči Y. A. Kadimu, a to z důvodu nedostatků odůvodnění nebo proto, že během soudního řízení nebyly k dispozici informace nebo důkazy, které by dotčené odůvodnění podepřely s ohledem na odůvodněné námitky uplatněné dotčenou osobou [viz rozbor těchto tvrzení v bodech 151 až 162 a celkový závěr v bodě 163 rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518)].

78 Soudní dvůr v rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518) totiž právě naopak konstatoval, že Tribunál se dopustil nesprávného právního posouzení tím, že založil své rozhodnutí o porušení práva na obhajobu a práva na účinnou soudní ochranu na tom, že Komise Y. A. Kadimu a jemu samotnému nesdělila informace a důkazy týkající se důvodů ponechání zápisu jména dotčené osoby na sporném seznamu, přestože Komise neměla tyto informace a důkazy k dispozici (rozsudek ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, body 138 a 139).

79 Proto by bylo v rozporu se zásadami, které uvedl Soudní dvůr v rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518), aby byla v projednávaném případě Komise sankcionována z důvodu údajného nesplnění povinnosti provést pečlivý a nestranný přezkum opodstatněnosti důvodů uváděných vůči žalobci, nebo z toho důvodu, že si od Výboru pro sankce nevyžádala informace nebo důkazy, které by jí umožnily splnit tuto povinnost pečlivého a nestranného přezkumu, jestliže za okolností obdobných s věcí, která vedla k vydání uvedeného rozsudku, Soudní dvůr nekonstatoval žádné porušení uvedené povinnosti a obecně ani práv na obhajobu, které by mělo být přičítáno Komisi.

80 Kromě toho žádná skutečnost obsažená ve spise neumožňuje tvrdit, že by Komise před přijetím sporného rozhodnutí pečlivě a nestranně nepřezkoumala veškeré informace, jež měla k dispozici, včetně připomínek žalobce. Jak uvedla v bodě 7 napadeného rozhodnutí, Komise byla i nadále přesvědčena o tom, že zařazení jména žalobce na sporný seznam zůstává odůvodněné, zejména vzhledem k tomu, že dotčená osoba nepředložila žádný důvod, který by zpochybňoval pravdivost tvrzení, jež byla proti ní použita.

81 Argument vycházející z rozsudku ze dne 21. března 2014, Yusef v. Komise (T-306/10, EU:T:2014:141) je třeba odmítnout, neboť skutečnosti a okolnosti uvedené věci nejsou totožné se skutečnostmi a okolnostmi projednávaného případu. Ve věci, ve které byl vydán předmětný rozsudek, totiž bylo „nesporné“ (viz bod 94 uvedeného rozsudku), že žalobce nemohl využít žádné ze zásad a záruk, jež Soudní dvůr uvedl v rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518), a to až do okamžiku podání žaloby, a že tento stav nečinnosti trval až do skončení ústní části řízení (bod 100 uvedeného rozsudku). Navíc Komise podle svého tvrzení na jednání (bod 103 uvedeného rozsudku) měla nadále v rozporu se zásadami uvedenými Soudním dvorem v jeho rozsudcích ze dne 3. září 2008, Kadi I (C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461), a ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, body 114, 115 a 135) za to, že je přísně vázána posouzeními Výboru pro sankce a že v tomto ohledu nemá žádný prostor pro autonomní uvážení. Na základě uvedených okolností Tribunál konstatoval, že pokud jde o tvrzení Komise, že zjednala nápravu protiprávnosti téže povahy, jaká byla konstatována Soudním dvorem v jeho rozsudku ze dne 3. září 2008, Kadi I (C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461), zahájením přezkumu případu Yusef, jedná se o jednání ryze formální a zdánlivé. Naopak v projednávaném případě Komise na jednání uvedla, že se může od posouzení Výboru pro sankce odchýlit, pokud se jeví jako zjevně nesprávné nebo bylo vyvráceno na základě důkazů, které dotčená osoba uvádí ve svůj prospěch.

82 Z výše uvedeného vyplývá, že první část druhého žalobního důvodu je třeba zamítnout jako neopodstatněnou.

– Ke druhé části druhého žalobního důvodu

[*omissis*]

– Třetí části druhého žalobního důvodu

89 Žalobce třetí částí druhého žalobního důvodu vytýká Komisi, že nevyhodnotila, zda se tvrzení, která v jeho neprospěch použil Výbor pro sankce, neopírají o údaje, jež byly získány mučením, přestože na tyto skutečnosti poukázal ve svém dopise ze dne 28. června 2010. Podle žalobce není domněnka uplatňovaná Komisí, podle které Výbor pro sankce z takových údajů nevycházel, opodstatněná. Na svých webových stránkách navíc úřad mediátora Organizace spojených národů připouští, že tajné služby některých států mohou využívat informace, jež jsou stiženy touto vadou. V projednávaném případě má žalobce za to, že je „možné“, že informace, které se ho týkají, mohly být získány od osob zadržovaných ve Spojených státech amerických nebo v Pákistánu, vůči nimž mohly být použity donucující prostředky, jež lze považovat za srovnatelné s mučením. Poukazuje tak na skutečnost, že

Faraj Al-Libi byl dopaden v Pákistánu dne 2. května 2005 tajnou službou této země a následně předán do Spojených států amerických, kde byl zadržován více než jeden rok v tajných vazebních zařízeních a následně přemístěn na Guantánamo. Přitom podle zprávy Mezinárodního výboru Červeného kříže ze dne 14. února 2007 popsalo čtrnáct osob zadržovaných v Guantánamu, včetně F. Al-Libiho, zacházení a vyšetřovací postupy, které představují určitou formu využití mučení.

90 Komise, podporovaná Spojeným královstvím a Radou, tuto argumentaci popírá.

91 V tomto ohledu je třeba uvést, že žalobce ve svém dopise ze dne 28. června 2010 nepředložil žádné přesné tvrzení ani žádný věrohodný důvod, na jejichž základě by bylo možné mít za to, že určité informace uvedené ve shrnutí odůvodnění byly získány mučením. V tomto dopise nanejvýš požádal Komisi, aby „potvrdila, že přijala nezbytná opatření, aby se ujistila o tom, že žádná z informací, o něž se shrnutí odůvodnění opírá, nebyla získána mučením“.

92 Komise tudíž měla za takových okolností správně za to, že lze vycházet z domněnky, podle které se Výbor pro sankce neopírá o důkazy získané prostřednictvím mučení. Na rozdíl od toho, co tvrdí žalobce, Komise používá stejné kritérium, jež uplatňuje úřad mediátora OSN, neboť nejprve posuzuje otázku, zda „jsou k dispozici dostatečné informace, aby bylo možné považovat tvrzení o mučení za důvodné“, jak vyplývá z webových stránek uvedeného úřadu.

93 V projednávaném případě není ve spise nic, co by umožňovalo považovat takové tvrzení, pokud jde o informace použité v neprospěch žalobce, za věrohodné. Zvláště se nezdá, že by jakákoli z informací uvedených ve spise mohla být spojována s Farajem Al-Libim či s ostatními osobami zadržovanými v Guantanámu nebo Pákistánu.

94 Spojené království v tomto ohledu náležitě poznamenalo, že podstatná část důkazů poskytnutých Komisí se zakládá na rozhodnutí soudů Spojeného království, které vynesli soudci, kteří mají podle doporučení House of Lords (Sněmovna Lordů, Spojené království) v jeho rozhodnutí A and others v Secretary of State for the Home Department (No 2) [2006] 2 A. C. 221 povinnost zkoumat, zda před nimi nebylo tvrzeno, že došlo k použití mučení.

95 Kromě toho z žalobní odpovědi, které FCO předložilo u High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (správní soud) [vrchní soud (Anglie a Wales), část Queen's Bench (správní senát), dále jen „vrchní soud“] v rámci řízení o žalobě, kterou žalobce podal proti rozhodnutí FCO o zamítnutí jeho žádosti, v níž se domáhal, aby FCO vyzvalo Výbor pro sankce, aby vyňal jeho jméno ze seznamu uvedeného výboru, vyplývá, že žalobce v rámci uvedeného řízení rovněž spekuloval o tom, zda určité důkazy uplatňované na jeho obvinění nepocházejí z výslechů Al-Libiho, jež prováděly tajné služby Pákistánu či Spojených států amerických. FCO během téhož řízení uvedlo, že žádné z tvrzení použitých v žalobcův neprospěch se neopírá o výsledek výslechů zadržovaných osob. Vzhledem k tomu, že žalobce následně vzal svou žalobu zpět, High Court tuto skutečnost nemohl potvrdit. Vzhledem k neexistenci jakýchkoli nepřímých důkazů prokazujících opak není žádný důvod k tomu, aby bylo toto tvrzení FCO zpochybňováno.

96 Třetí část druhého žalobního důvodu se tudíž jeví jako zcela neopodstatněná.

– Ke čtvrté části druhého žalobního důvodu

[*omissis*]

Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení pravidel o důkazním břemenu a požadovaném důkazním standardu.

100 Žalobce tvrdí, že napadené rozhodnutí je protiprávní, neboť Komise porušila pravidla o důkazním břemenu a požadovaném důkazním standardu. Tento žalobní důvod se člení na dvě části.

– *K první části třetího žalobního důvodu*

101 První částí třetího žalobního důvodu žalobce tvrdí, že, jak vyplývá z bodu 7 napadeného rozhodnutí, Komise obrátila důkazní břemeno, aby je nesl žalobce, v rozporu s judikaturou Soudního dvora (rozsudek ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 121), podle níž platí, že v případě zpochybnění legality je úkolem příslušného unijního orgánu, aby prokázal, že jsou důvody uplatňované vůči dotyčné osobě podložené, přičemž tato osoba není povinna předložit důkazy o opaku svědčící o tom, že uvedené důvody podložené nejsou.

102 Tato argumentace ovšem vychází z nesprávného pochopení povinností, které má podle rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518) Komise stran dokazování v rámci řízení o přezkoumání důvodů, na nichž je založeno rozhodnutí o zařazení jména určité osoby na sporný seznam nebo jeho ponechání na něm.

103 Jak správně uvedla Komise, „právní test“, jenž musí použít ve fázi správního přezkumu rozhodnutí o zařazení na seznam, jak je uveden v bodech 111 až 116 rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518), se odlišuje od právního testu, jenž se použije ve fázi soudního přezkumu, jak je popsán v bodech 117 až 134 uvedeného rozsudku.

104 I když důkazní břemeno nesporně spočívá na Komisi, Komise jej nenese ve fázi řízení o přezkumu, ale pouze v pozdější fázi soudního přezkumu jejího rozhodnutí o ponechání jména na seznamu po přezkoumání. To jasně vyplývá z bodu 121 rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518), který je součástí obecných konstatování, jež Soudní dvůr vyjádřil od bodu 117 téhož rozsudku ve vztahu k „soudnímu řízení“.

105 Přesněji řečeno a jak rovněž uvedla Komise, její přezkum na žádost dotčené osoby vychází nejprve z konstatování Výboru pro sankce, jež jsou uvedena v jeho shrnutí odůvodnění a jež jsou sama základem odůvodnění unijního aktu. Je-li toto odůvodnění dostatečně přesné a určité, postupovala Komise správně, pokud měla za to, že toto odůvodnění může v zásadě zpochybnit jen tehdy, pokud dotčená osoba předloží konkrétní a podrobné důkazy, jimiž dotčená konstatování vyvrátí, aniž je dotčeno důkazní břemeno, které nese Komise při soudním přezkumu legality a opodstatněnosti důvodů, o které se opírá rozhodnutí o zařazení jména dotčené osoby na sporný seznam nebo jeho ponechání na něm.

106 V projednávané věci Komise tyto zásady náležitě dodržela, jak vyplývá z bodu 7 napadeného rozhodnutí, jehož začátek je citován v bodě 23 výše. K tomuto bodu 7 je třeba dále uvést, že Komise se kromě toho neomezila pouze na tvrzení, že dotčená osoba nepředložila žádný důvod, který by zpochybňoval pravdivost tvrzení, jež byla použita v jeho neprospěch. Komise zejména do hloubky analyzovala skutkový základ některých z těchto protitvrzení a z této analýzy vyvodila, že nejsou relevantní nebo důvěryhodná.

107 V důsledku toho je první část třetího žalobního důvodu neopodstatněná.

– Ke druhé části třetího žalobního důvodu

108 Druhou částí třetího žalobního důvodu žalobce tvrdí, že odkaz na standard dokazování uplatňovaný (FATF), a sice „důvodné podezření nebo důvodnou domněnku“, v bodě 9 napadeného rozhodnutí, není relevantní či je každopádně nesprávný, neboť Soudní dvůr v rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518) vyžaduje „dostatečně pevný skutkový základ“. Žalobce stran bodu 149 uvedeného rozsudku, jehož se dovolává Komise a Spojené království, tvrdí, že uvedený bod tento požadavek nezpochybňuje a neurčuje rozhodné právní kritérium. Samo Spojené království ustoupilo od požadavku „důvodného podezření“ ve prospěch přísnějšího požadavku „důvodné domněnky“ přijetím zákona z roku 2011 o předcházení terorismu a vyšetřovacích opatřeních.

109 Žalobce v žalobní odpovědi mimo jiné zdůrazňuje závažnost dopadů omezujících opatření na dotčené osoby, což odůvodňuje vysoký standard dokazování, aby se předešlo riziku porušení článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a článku 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“). V této souvislosti žalobce tvrdí, že vyžadovaný standard dokazování prakticky nelze odlišit od standardu vyžadovaného v oblasti trestního řízení, přestože dotčené řízení nemá striktně vzato trestní povahu. Žalobce vyzývá Tribunál, aby postupoval podle přístupu, který zaujal Court of Appeal (England & Wales) [(Odvolací soud (Anglie a Wales)] v rozsudku Gough and Another v Chief Constable of Derbyshire [2002] EWCA Civ 351 v případě osoby, na níž se vztahoval zákaz vycestovat z důvodu jejích údajných sklonů k násilí souvisejícího s fotbalem.

110 V případě této argumentace se obdobně uplatní úvahy uvedené v rámci zkoumání první části uvedeného žalobního důvodu. Otázka vyžadovaného důkazního standardu tudíž vyvstává pouze ve fázi soudního přezkumu legality a opodstatněnosti důvodů, o které se opírá rozhodnutí o zařazení jména dotčené osoby na sporný seznam nebo jeho ponechání na něm po přezkumu.

111 V této souvislosti přísluší pouze Tribunálu, aby se přesvědčil o tom, že se napadené rozhodnutí „opírá o dostatečně pevný skutkový základ“ (rozsudek ze dne 18. července 2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 119), tím, že ověří, zda jsou skutečnosti uváděné ve shrnutí odůvodnění „podložené“ (rozsudek ze dne 18. července 2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 122), a tudíž zda byla „prokázána“ jejich věcná správnost (rozsudek ze dne 18. července 2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 136).

112 Za těchto podmínek lze druhou část tohoto žalobního důvodu rovnou zamítnout jako neúčinnou, neboť případné nesprávné právní posouzení Komise při vymezení požadovaného důkazního standardu nebo při jeho uplatnění samo o sobě nemůže odůvodnit zrušení napadeného rozhodnutí, pokud uvedené rozhodnutí jinak splňuje podmínky týkající se dokazování uvedené v předchozím bodě, přičemž je na Tribunálu, aby tuto skutečnost ověřil v rámci přezkumu čtvrtého žalobního důvodu.

113 Komise každopádně nepochybila, odkazuje-li v bodě 9 napadeného rozhodnutí na praktické kritérium vymezené FATF ve vysvětlující poznámce k jeho zvláštnímu doporučení č. III o financování terorismu, tj. že zařazení jména osoby na sporný seznam a následné zmrazení jejích prostředků musí být odůvodněno „na základě důvodného podezření nebo důvodné domněnky, na jejichž základě lze mít za to, že tyto prostředky nebo jiný majetek by mohly být použity pro účely financování teroristických činností“, neboť tento důkazní standard je v souladu s kritérii uvedenými Soudním dvorem v rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II, (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518).

114 Je jistě pravda, že toto kritérium se nejeví jako zcela jednoznačné, neboť „důvodného podezření“ a „důvodné domněnky“ jsou odlišnými myšlenkovými pochody, jež vedou k odlišné míře přesvědčení.

115 Je nicméně třeba konstatovat, že Soudní dvůr ve svém rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II, (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518) potvrdil při přezkumu podloženosti odůvodnění, jež bylo uplatňováno vůči dotčené osobě, mírnější z těchto dvou důkazních standardů, a sice standard vycházející z podezření.

116 Soudní dvůr totiž v bodě 149 rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II, (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518) upřesnil, že odůvodnění pro zařazení na sporný seznam může spočívat na „podezřeních o zapojení do teroristických činností, čímž není dotčena potřeba ověřit opodstatněnost těchto podezření“. Ve světle bodu 162 uvedeného rozsudku je třeba dodat, že k tomu, aby vůči určité osobě mohlo být řádně uplatněno podezření o zapojení do teroristických činností, je třeba předložit informace nebo důkazy, které takové podezření podpírají, což vyžaduje individuální posouzení každého případu.

117 Nezpochybňuje-li tato formulace požadavek „dostatečně pevného skutkového základu“, jenž byl uveden mezi obecnými podmínkami v bodě 119 rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II, (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518), je třeba připustit, že tento požadavek může být splněn uplatněním kritéria „důvodného podezření“, pokud se tyto důvody opírají o dostatečné informace nebo důkazy, neboť Soudní dvůr toto kritérium použil v bodech 149 a 162 uvedeného rozsudku.

118 Okolnost, že Spojené království ustoupilo od požadavku „důvodného podezření“ ve prospěch přísnějšího požadavku „důvodné domněnky“, přijetím zákona z roku 2011 o předcházení terorismu a vyšetřovacích opatřeních, je irelevantní. Požadavek „důvodného podezření“, opírá-li se o dostatečné informace nebo důkazy, se naopak za takových okolností, jaké jsou stanoveny nařízením č. 881/2002, doporučeními FATF a příslušnými rezolucemi Rady bezpečnosti, zejména rezolucí 2161(2014) ze dne 17. června 2014 a jejím bodem 11, jeví přiměřený. Stejný postoj zastává i Court of Appeal (England & Wales) (odvolací soud) ve věci Youssef v. Secretary of State for Foreign & Commonwealth Affairs [2013] EWCA Civ 1302 [2014] 2 WLR 1082.

119 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba argumentaci žalobce, podle níž téměř nelze za takových okolností, jaké jsou dány v projednávané věci, odlišit vyžadovaný standard dokazování od standardu vyžadovaného v oblasti trestního řízení, a sice požadavku dokázání „mimo jakoukoli rozumnou pochybnost“, rovněž odmítnout. Z ustálené judikatury od vyhlášení rozsudku ze dne 3. září 2008, Kadi I (C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461) předně vyplývá, že taková omezující opatření, jako jsou opatření dotčená v projednávaném případě, nemají trestní povahu. Přitom preventivní, a nikoli represivní povaha omezujících opatření má samozřejmě vliv na povahu, způsob a intenzitu dokazování, které lze po Komisi vyžadovat (stanovisko generálního advokáta Y. Bota ve věcech Anbouba v. Rada C-605/13 P a C-630/13 P, EU:C:2015:2, bod 111).

120 Stran argumentace uváděné v této souvislosti v žalobní odpovědi Komise, podporovaná Spojeným královstvím, správně odpovídá, že příslušné anglické soudy v souvislosti s takovými preventivními opatřeními, jako jsou opatření dotčená v projednávaném případě, odmítly kvazitrestněprávní kritérium uplatněné ve věci, v níž byl vydán rozsudek Gough and Another v Chief Constable of Derbyshire [2002] EWCA Civ 351. Pokud jde o provádění opatření, o nichž bylo rozhodnuto na úrovni Organizace spojených národů, je správný přístup v anglickém právu, jak byl stanoven Court of Appeal (England & Wales) (odvolací soud) ve věcech Secretary of State for the Home Department v. MB [2006] EWCA Civ 1140, [2007] QB 415 a Youssef v. Secretary of State for Foreign & Commonwealth Affairs [2013] EWCA Civ 1302 [2014] 2 WLR 1082, založen na testu, zda existuje „důvodné podezření“ (tj. existence skutečností vzbuzujících podezření).

121 Ze všech předcházejících úvah vyplývá, že třetí důvod kasačního opravného prostředku musí být zamítnut.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu vycházejícímu z vad, jimiž je stiženo shrnutí odůvodnění.

122 Tento žalobní důvod byl předmětem závažných reakcí v návaznosti na sdělení nových informací a důkazů během řízení.

123 V žalobě žalobce v zásadě tvrdil, že napadené rozhodnutí je protiprávní po materiální stránce, neboť zaprvé tvrzení, jež jsou vůči němu uplatňována, nebyla prokázána, zadruhé určitá tvrzení nejsou dostatečně přesná, aby je mohl účinně vyvrátit, zatřetí určitá tvrzení byla natolik zastaralá či obecná, že nevykazovala logickou spojitost s relevantními kritérii, a za čtvrté některá tvrzení byla popřena důkazy svědčícími v jeho prospěch.

124 Komise, podporovaná Spojeným královstvím, v žalobní odpovědi tvrdí, že důvody pro zařazení na sporný seznam, jež byly sděleny žalobci, byly dostatečně přesné, podrobné, specifické a konkrétní ve smyslu judikatury (rozsudek ze dne 18. července 2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, body 116, 130 a 142 až149), a že splňovaly požadavek odůvodnění (rozsudek ze dne 18. července 2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, body 102 a 116)

125 Komise kromě toho odkazuje na některé zásady uvedené Soudním dvorem v rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, body 117, 119 až 122), které se týkají postupu soudního přezkumu legality rozhodnutí o zařazení jména osoby na sporný seznam nebo o jeho ponechání na něm, a to konkrétně, pokud jde o ověření skutkových tvrzení, jež jsou uvedena ve shrnutí odůvodnění, o něž se taková rozhodnutí opírají, ze strany unijního soudu.

126 Komise dále uvedla, že se v zájmu řádného výkonu spravedlnosti a po zohlednění žaloby podané žalobcem „rozhodla, že se při obraně napadeného rozhodnutí neomezí [pouze] na důkazní materiál ze správního řízení, ale že se v duchu účelné spolupráce stanovené v čl. 220 odst. 1 SFEU obrátí na Výbor pro sankce […] a v souladu se zásadou loajální spolupráce, jež je stanovena v čl. 4 odst. 3 SEU, na orgány Spojeného království, které jako člen OSN navrhlo zařazení jména žalobce na seznam“ Výboru pro sankce.

127 V návaznosti na tyto kontakty Komise předložila dopis ze dne 20. ledna 2014, uvedený v příloze B.4 žalobní odpovědi, který jí adresoval Výbor pro sankce, aby ji vyrozuměl o tom, že v rámci každoročního přezkoumávání zařazení na svůj seznam přezkoumal zařazení jména žalobce a konstatoval, že toto zařazení zůstává opodstatněné.

128 Komise dále v příloze B.5 žalobní odpovědi předložila soubor podrobných informací a důkazů, které jí předaly orgány Spojeného království a jež se rozhodla v těsné spolupráci s těmito orgány předat Tribunálu, aby mu umožnila přesvědčit se o tom, že napadené rozhodnutí bylo řádně přijato na dostatečně pevném skutkovém základě, přinejmenším stran určitých důvodů pro zařazení na sporný seznam (rozsudek ze dne 18. července 2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 130). Podle Spojeného království tyto informace zahrnují důkazy uvedené na podporu jeho návrhu adresovanému Výboru pro sankce, jež se týká zařazení jména žalobce na seznam uvedeného výboru nebo jeho ponechání na něm.

129 Tento soubor informací sestává z úředního písemného prohlášení („first statement“, dále jen „úřední prohlášení“), jež bylo vypracováno pro účely projednávaného řízení dne 18. března 2014 s vlastnoručním podpisem ředitele odboru boje proti terorismu FCO, jakož i z několika dalších dokladů poskytnutých za účelem podání důkazů. Jak vyplývá z bodů 12 až 14 úředního prohlášení, jeho základem je stanovisko a hodnocení Security Service (bezpečnostní služba), což je zpravodajská služba a služba vnitřní bezpečnosti Spojeného království, jejímž úkolem je ochrana bezpečnosti státu (dále jen „bezpečnostní služba“).

130 Žalobce v replice odmítá odkazy na tvrzení, upřesnění a nové důkazy uvedené v příloze B.5 žalobní odpovědi a jejich zohlednění Tribunálem, které nebyly předloženy před přijetím napadeného rozhodnutí ani nebyly zohledněny při jeho přijímání. Žalobce tvrdí, že podle zásad, jež uvedl Soudní dvůr v rozsudku ze dne 3. září 2008, Kadi I (C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461) a v rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 115), si Komise měla od Výboru pro sankce nebo členského státu vyžádat veškeré dodatečné informace, a tyto informace měly být žalobci sděleny „od počátku“, aby byla dodržena jeho práva na obhajobu a přístup k soudu. Žalobce tvrdí, že sdělení úplných informací není vázáno na zahájení soudního řízení, ale musí uvedené řízení vždy předcházet, aby byl zaručen výkon práva na obhajobu.

131 Kromě toho žalobce tvrdí, že v rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518) Soudní dvůr jasně uvedl, že mu musí být sděleny veškeré uplatňované důvěrné informace, a že Soudní dvůr následně rozhodne o tom, které z nich mají být sděleny dotčené osobě v souladu se zásadami uvedenými v rozsudku ze dne 4. června 2013, ZZ (C–300/11, EU:C:2013:36). V projednávané věci se Spojené království podle žalobce snaží vyhnout všem soudním zárukám tím, že od Tribunálu požaduje, aby vycházel z konstatování Spojeného království o tom, že poskytnuté informace jsou v souladu s kritérii stanovenými v uvedeném rozsudku. Argument, podle kterého členský stát, který navrhne Výboru pro sankce zařazení jména na seznam, následně musí rozhodnout o tom, které informace mohou být předloženy Tribunálu, je podle žalobce zásadně nesprávný.

132 Konkrétně stran důkazů nalezených při domovní prohlídce v jeho bydlišti žalobce připomíná, že v trestním řízení, jež proti němu bylo vedeno, byl ve vztahu k nim zproštěn obžaloby. Tvrdí, že pokud by věděl o tom, že Komise hodlá tyto důkazy použít v jeho neprospěch, mohl by se pokusit na ně odpovědět. Získání přepisů a ostatních dotčených procesních písemností by vyžadovalo značný čas a úsilí, třebaže vláda Spojeného království má k dispozici přepisy a důkazy, svědčící ve prospěch žalobce, na jejichž základě jej porota zprostila obžaloby. Za těchto okolností by od žalobce bylo nespravedlivé očekávat, že předloží důkazy svědčící v jeho prospěch za cenu vynaložení značných nákladů a značného úsilí. Žalobce tvrdí, že tento příklad prokazuje potřebu poskytnout Tribunálu na žádost Komise důkazy svědčící v jeho prospěch, jež má k dispozici Spojené království.

133 Žalobce rovněž tvrdí, že Tribunál by se neměl opírat o zjištění svědčící v jeho neprospěch, jež byla učiněna v rámci soudních řízení ve Spojeném království, v nichž nevystupoval jako účastník řízení, a proti nimž se tudíž nemohl bránit. Stran okolnosti, kterou uplatňuje Spojené království, podle které tato soudní řízení probíhala v souladu s článkem 6 EÚLP a článkem 47 Listiny, žalobce odpovídá, že byť uvedené platí ve vztahu k dotčeným osobám, neplatí to ve vztahu k němu, neboť nebyl účastníkem těchto řízení.

134 Konečně pokud jde o soudní řízení, na která odkazuje Spojené království, v nichž byl žalobce účastníkem řízení a byla vedena z jeho strany zejména proti podmínkám, jež uložilo HM Treasury (ministerstvo financí Spojeného království) v rámci uplatnění opatření soudního dohledu vůči žalobci a proti rozhodnutí FCO o tom, že nebude podána žádost o vyjmutí jména žalobce ze seznamu Výboru pro sankce, žalobce tvrdí, že tato řízení nejsou rovnocenná projednávanému řízení a že sledují odlišný cíl.

135 V tomto ohledu a jak zdůraznil Soudní dvůr v bodě 136 rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518), dodržování základních práv dotčené osoby, konkrétně práv na obhajobu a účinnou soudní ochranu implikuje, že v případě soudního sporu bude unijní soud zejména zkoumat, zda důvody uplatňované ve shrnutí odůvodnění poskytnutém Výborem pro sankce jsou dostatečně přesné a konkrétní, a případně, zda byla ve světle sdělených informací prokázána věcná správnost skutečností odpovídajících danému důvodu.

136 V projednávaném případě v souladu s požadavky stanovenými judikaturou lze na základě údajů obsažených ve shrnutí odůvodnění a v prvním a druhém doplnění odůvodnění vymezit minimálně určité individuální, specifické a konkrétní důvody, na jejichž základě mají příslušné orgány za to, že se na žalobce mají vztahovat omezující opatření (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 140).

137 Zejména odůvodnění a zvláště první a druhé doplnění odůvodnění, jež byla sdělena žalobci, neobsahují pouze obecná tvrzení, ale i řadu podrobností a přesných informací, jež se týkají jak totožnosti dotčených osob, tak i místa, pozadí a dalších okolností dotčených jednání.

138 Stran otázky, zda lze považovat věcnou správnost skutkových zjištění odpovídajících těmto důvodům ve světle sdělených informací za prokázanou ve smyslu bodu 136 rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518), je třeba ověřit, zda jsou tato skutková zjištění „dostatečně podložená“ k tomu, aby v případě napadené rozhodnutí bylo možné mít za to, že se „opírá o dostatečně pevný skutkový základ“ (rozsudek ze dne 18. července 2013, Kadi II (C584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 119), s ohledem na to, že důvody pro zařazení na sporný seznam mohou spočívat na „podezřeních o zapojení do teroristických činností, čímž není dotčena potřeba ověřit opodstatněnost těchto podezření“ (rozsudek ze dne 18. července 2013, Kadi II, C584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 149).

139 V projednávaném případě je pravda, že k datu přijetí napadeného rozhodnutí nebyly předloženy žádné informace ani důkazy, o které by se opíraly důvody uplatňované vůči žalobci.

140 Stran nových informací a důkazů, jež byly předloženy v příloze B.5 žalobní odpovědi, jakož i jejich příslušných dodatků, Komise správně odpověděla na argumentaci žalobce shrnutou v bodě 130 výše v tom smyslu, že žalobce zaměňuje dvě odlišné otázky, a sice procesní požadavky na shrnutí odůvodnění, které musí být dostatečně konkrétní, a jeho sdělení dotčené osobě v rámci správního řízení na straně jedné (rozsudek ze dne 18. července 2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, body 111 až 116), a na straně druhé ověření, které provádí unijní soud, a jež se týká toho, zda se takto sdělené shrnutí odůvodnění opírá o pevný skutkový základ, poté co případně vyzval příslušný unijní orgán, aby mu předložil důvěrné i nedůvěrné informace a důkazy, které jsou pro takový přezkum relevantní (rozsudek ze dne 18. července 2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, body 117 až 120). Nové informace předložené v příloze B.5 žalobní odpovědi právě slouží k tomuto účelu a jejich zohlednění za účelem přezkumu legality, jehož provedení přísluší Tribunálu, je v souladu se zásadami, které Soudní dvůr uvedl v rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II, (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518).

141 Stran argumentu žalobce, podle něhož se Komise nemůže opírat o nové informace nebo důkazy, na které žalobce nemohl odpovědět, stačí uvést, že žalobce na tyto nové informace mohl odpovědět v replice či na jednání.

142 Argument žalobce, jenž je shrnut v bodě 131 výše, podle kterého si unijní soud musí vyžádat veškeré uplatňované důvěrné informace a sám rozhodnout o tom, které z nich mají být sděleny dotčené osobě, vychází ze zjevně nesprávného výkladu rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II, (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518). Soudní dvůr totiž v bodě 122 uvedeného rozsudku uvedl, že se nevyžaduje, aby příslušný unijní orgán předložil unijnímu soudu veškeré informace a důkazy, jež se týkají důvodů uvedených ve shrnutí odůvodnění poskytnutém Výborem pro sankce, ovšem s tím, že pokud je příslušný unijní orgán, který unijní soud o tyto informace požádal, nemá možnost získat (například proto, že stát určení nebo Výbor pro sankce mu dotčené informace nebo důkazy odmítnou sdělit), musí unijní soud vycházet pouze z informací, které mu byly sděleny, a to s důsledky popsanými v bodě 123 uvedeného rozsudku. Okolnosti, jimiž se Soudní dvůr zabývá v bodě 125 a dále uvedeného rozsudku a které se týkají použití zvláštních technik přezkumu důvěrných informací unijním soudem, vycházejí z předpokladu nastíněného v bodě 124 uvedeného

rozsudku, podle něhož mu takové informace příslušný unijní orgán sdělil dobrovolně předem společně se žádostí o důvěrné zacházení vůči dotčené osobě. Ostatně i v takovém případě Soudní dvůr v bodě 127 rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II, (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518), v němž odkázal na bod 63 rozsudku ze dne 4. června 2013, ZZ (C-300/11, EU:C:2013:363), upřesnil, že pokud tento orgán nesouhlasí s částečným nebo úplným sdělením těchto informací nebo důkazů unijnímu soudu z důvodu žádosti o důvěrné zacházení ve vztahu k dotčené osobě, přezkoumá uvedený soud legalitu napadeného aktu pouze na základě skutečností, jež byly sděleny.

143 Argumentu žalobce stran důkazního materiálu nalezeného v jeho bydlišti při domovní prohlídce (viz bod 132 výše) nelze vyhovět, neboť tento materiál byl zohledněn v úředním prohlášení za využití nezávislého zjištění High Court učiněného na základě tohoto materiálu. Pokud jde o žalobcem připomínanou skutečnost, že byl v trestním řízení, které bylo proti němu vedeno, zproštěn ve vztahu k těmto důkazům obžaloby, stačí s odkazem na posouzení druhé části třetího žalobního důvodu připomenout, že standard dokazování, který se uplatní v projednávaném případě, není shodný s trestněprávním standardem dokazování.

144 Stran argumentu žalobce, který je shrnut v bodě 133 výše, podle kterého Tribunál nemá přihlížet ke zjištěním učiněným soudy Spojeného království v řízeních, v nichž žalobce nebyl účastníkem, Komise správně uvedla, že pokud dotčená zjištění přispívají k prokázání existence důvodného podezření či důvodné domněnky o tom, že žalobce je ve spojení s organizací Al-Kajdá, a tím podpírají tvrzení, jež jsou uvedena ve shrnutí odůvodnění, jsou relevantní a Tribunál je může zohlednit. Komise rovněž správně tvrdí, že Tribunál může přikládat těmto zjištěním zvláštní význam, neboť je učinil příslušný vnitrostátní soud v rámci soudních řízení, jež probíhala v souladu s článkem 6 EÚLP a článkem 47 Listiny.

145 Konečně pokud jde o soudní řízení ve Spojeném království, na které Spojené království odkazuje, jejichž účastníkem byl žalobce, není vůbec relevantní, že žádné z těchto řízení nebylo rovnocenné s projednávaným řízením a že byla vedena za jiným účelem, neboť obsahují informace, které mohou podpořit tvrzení uvedená v žalobcův neprospěch ve shrnutí odůvodnění Výboru pro sankce.

146 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že Tribunál může přihlédnout ke všem novým informacím a důkazům uvedeným v příloze B.5 žalobní odpovědi.

[omissis]

177 Tribunál je na základě tohoto zohlednění celého úředního prohlášení a po pečlivém prozkoumání veškerých informací a důkazů připojených k jeho dodatkům přesvědčen o tom, že minimálně některé z důvodů, jež obsahuje shrnutí odůvodnění a první a druhé doplnění odůvodnění, jsou dostatečně podepřeny uvedenými informacemi a důkazy, aby mohly být považovány za důvody opírající se o dostatečně pevný skutkový základ a o tom, že odolávají několika neurčitým pokusům žalobce o jejich popření.

178 Rovněž je třeba zohlednit skutečnost, že existují i jiné prostředky právní nápravy, jež měl žalobce k dispozici, avšak jichž se rozhodl nevyužít.

179 Spojené království zdůrazňuje, že žalobce se od okamžiku počátečního zařazení svého jména na seznam Výboru pro sankce nepokusil obrátit na úřad mediátora jmenovaného Radou bezpečnosti Organizace spojených národů podle její rezoluce 1904 (2009) za účelem zahájení podrobného šetření, které by mohlo vést k výmazu jména žalobce ze seznamu Výboru pro sankce, přestože se v rezoluci Rady bezpečnosti 2161 (2014) (odstavec 48) státy vyzývají k tomu, aby „vedly osoby a subjekty, které chtějí zpochybnit své zařazení na [seznam Výboru pro sankce] prostřednictvím vnitrostátních nebo regionálních soudních orgánů nebo jež tak již učinily, k tomu, aby předložily žádost o vynětí svého

jména [z uvedeného seznamu] úřadu mediátora“. Pro takové opomenutí neexistuje žádný rozumný důvod, a to tím spíše, pokud žalobce tvrdí, že má k dispozici argumenty svědčící ve prospěch výmazu svého jména ze seznamu Výboru pro sankce.

180 Dále žalobce po podání své žaloby u High Court dne 28. ledna 2013 směřující proti rozhodnutí FCO ze dne 1. listopadu 2012 o tom, že uvedený úřad nepředloží jménem žalobce žádost o výmaz jeho jména ze seznamu Výboru pro sankce, vzal uvedenou žalobu na základě prohlášení o souhlasu (consent order) ze dne 17. října 2013 zpět (dodatek 4 úředního prohlášení) poté, co High Court připustil, že FCO využilo pro ospravedlnění tohoto rozhodnutí důvěrné důkazy, k nimž měl přístup pouze soud a žalobce nikoli.

181 Ač tuto strategii uplatňování právních prostředků nelze žalobci samu o sobě vytýkat, nepřispívá k případnému odstranění podezření, jež na něm s ohledem na výše posuzované informace a důkazy spočívá.

182 S ohledem na výše uvedené je třeba mít za to, že minimálně některé z důvodů uvedených ve shrnutí odůvodnění a v prvním a druhém doplnění odůvodnění jsou dostatečně přesné a konkrétní, jsou podepřené a představují samy o sobě dostatečně pevný skutkový základ, aby podepřely napadené rozhodnutí (rozsudek ze dne 18. července 2013, Kadi II, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 130).

183 Z toho vyplývá, že přijetí omezujících opatření vůči žalobci na unijní úrovni lze odůvodnit minimálně na základě některých z tvrzení uplatňovaných vůči žalobci ve shrnutí odůvodnění a v prvním a druhém doplnění odůvodnění.

184 V důsledku toho musí být čtvrtý žalobní důvod zamítnut jako neopodstatněný.

K pátému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení zásady proporcionality

185 Žalobce tvrdí, že napadené rozhodnutí je protiprávní, neboť Komise neprovedla posouzení přiměřenosti s poměřením jeho základních práv a skutečným rizikem, které žalobce údajně v současnosti představuje.

186 Komise, podporovaná Radou, tuto argumentaci zpochybňuje a odkazuje na body 360 až 363 rozsudku ze dne 3. září 2008, Kadi I (C-402/05 P et C-415/05 P, EU:C:2008:461).

187 Z rozsudku ze dne 3. září 2008, Kadi I (C-402/05 P et C-415/05 P, EU:C:2008:461) totiž vyplývá, že vzhledem k tak zásadnímu obecnému zájmu, jakým je pro mezinárodní společenství boj všemi prostředky – v souladu s Chartou Organizace spojených národů – proti ohrožení mezinárodního míru a bezpečnosti, které představují teroristické činy, nemůže být zmrazení prostředků, finančních aktiv a jiných hospodářských zdrojů osob označených Radou bezpečnosti nebo Výborem pro sankce za osoby spojené s Usámou bin Ládinem, sítí Al-Kajdá a Talibanem považováno samo o sobě za nevhodné či nepřiměřené (viz rozsudek ze dne 3. září 2008, Kadi I, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, bod 363 a citovaná judikatura; v tomto smyslu a obdobně viz rovněž rozsudek ze dne 15. listopadu 2012, Al-Aqsa v. Rada a Nizozemsko v. Al-Aqsa, C-539/10 P a C-550/10 P, EU:C:2012:711, body 120 až 130).). Je však třeba přesvědčit se o tom, že při přijímání těchto opatření byla respektována procesní práva dotčených osob, a zejména právo na obhajobu (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 3. září 2008, Kadi I, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, body 367 až 370). V projednávaném případě přitom z přezkumu ostatních žalobních důvodů vyplývá, že procesní práva žalobce byla během řízení o přezkumu důvodů pro zařazení jeho jména na sporný seznam řádně respektována.

188 Pokud jde o skutečnost, že žalobce konkrétně vytýká Komisi, že sama neprovedla posouzení přiměřenosti omezení, jež se na něj vztahují, poměřením jeho základních práv s rizikem, které žalobce údajně představuje, postačí uvést, že takové poměření není stanoveno v použitelné právní úpravě ani v judikatuře. Soudní dvůr naopak v bodě 107 rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II, (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518) konstatoval, že v případě, že se v rámci příslušných rezolucí Rady bezpečnosti Výbor pro sankce rozhodl zařadit jméno osoby na svůj konsolidovaný seznam, musí příslušný unijní orgán za účelem provedení tohoto rozhodnutí jménem členských států přijmout rozhodnutí o zápisu nebo o ponechání zápisu tohoto jména na sporném seznamu na základě shrnutí odůvodnění poskytnutého uvedeným výborem. Za těchto okolností jsou jedinými povinnostmi příslušného unijního orgánu pouze povinnosti, jež vymezil Soudní dvůr v bodech 111 a 112 (respektování práva na obhajobu), v bodě 114 (důsledný a nestranný přezkum opodstatněnosti uváděných důvodů) a v bodě 116 (odůvodnění uvádějící individuální, specifické a konkrétní důvody, na základě kterých mají příslušné orgány za to, že je vůči dotyčné osobě nutné přijmout omezující opatření) rozsudku ze dne 18. července 2013, Kadi II, (C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518). V projednávaném případě přitom z přezkumu ostatních žalobních důvodů vyplývá, že tyto povinnosti byly během řízení o přezkumu důvodů pro zařazení jeho jména na sporný seznam řádně respektovány.

189 Pokud jde o proporcionalitu napadeného nařízení s ohledem na dobu, jež uplynula od zařazení žalobcova jména na sporný seznam, je pravda, že prostředky žalobce jsou zmrazeny po více než šest let od přijetí uvedeného rozhodnutí, které je jako jediné předmětem soudního přezkumu, jenž provádí Tribunál v rámci projednávaného řízení.

190 Nicméně, jak bylo uvedeno výše, ponechání jména žalobce na seznamu Výboru pro sankce a následně na sporném seznamu po přezkumu se nezakládá pouze na počátečním shrnutí odůvodnění uvedeného výboru, ale rovněž na různých aktuálnějších hodnoceních nebezpečí pro vnitrostátní a mezinárodní bezpečnost, jež představuje i nadále žalobce, která provedly jak orgány OSN, tak i příslušné orgány a soudy Spojeného království. V den přijetí napadeného rozhodnutí tak především uplynul přinejmenším rok a půl od okamžiku, v němž High Court rozhodl o opodstatněnosti hodnocení Security Service, podle kterého je žalobce předním islamistickým extremistou působícím na území Spojeného království a udržuje styky s řadou významných extremistických osob (viz bod 175 výše).

191 Kromě toho, jak již bylo uvedeno v bodě 181 výše, Tribunál má za to, že tím, že se žalobce neobrátil se žádnou žádostí na mediátora Organizace spojených národů (viz bod 179 výše) a že nepokračoval v řízení vedeném před High Court, žalobce jednal způsobem, který nepřispívá k případnému rozptýlení podezření, kterými je důvodně zatížen s ohledem na výše uvedené informace a důkazy.

192 Žalobce mimoto nepředložil žádnou konkrétní informaci či důkaz, jimiž by bylo možné prokázat, že již nepředstavuje hrozbu pro vnitrostátní a mezinárodní bezpečnost.

193 Za těchto podmínek nelze považovat napadené rozhodnutí za nepřiměřené s ohledem na dobu, která uplynula od zařazení jména žalobce na sporný seznam.

194 Pátý žalobní důvod je proto třeba odmítnout jako neopodstatněný a s ním musí být žaloba zamítnuta v plném rozsahu.

K nákladům řízení

195 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobce neměl ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedenému uložit náhradu nákladů řízení.

196 Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu členské státy a orgány, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, nesou vlastní náklady.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (třetí senát)

rozhodl takto:

1) **Žaloba se odmítá jako nepřípustná v části, ve které zní na zrušení nařízení Komise (ES) č. 14/2007 ze dne 10. ledna 2007, kterým se po sedmdesáté čtvrté mění nařízení Rady (ES) č. 881/2002 o zavedení některých zvláštních omezujících opatření namířených proti některým osobám a subjektům spojeným s Usámou bin Ládinem, sítí Al-Kajdá a Talibanem a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 467/2001, v rozsahu, v němž se týká Mohammeda Al-Ghabry.**

2) **Ve zbývající části se žaloba zamítá jako neopodstatněná.**

3) **Mohammed Al-Ghabra ponese vlastní náklady řízení, jakož i náklady řízení vynaložené Evropskou komisí.**

4) **Spojené království Velké Británie a Severního Irska a Rada Evropské unie ponesou vlastní náklady řízení.**

Papasavvas Bieliūnas Forrester

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 13. prosince 2016.

Podpisy.